

УДК 81'27:070(477)

Н. І. Зикун

КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Досліджується культурна дипломатія як актуальний науковий об'єкт у контексті розвитку й подальшої інституалізації міжнародних стратегічних комунікацій Української держави. Визначається сутність культурної дипломатії як складника публічної дипломатії через медійну репрезентацію. Доводиться необхідність подальшої інституалізації культурної дипломатії як комплексу зусиль, спрямованих на просування інтересів держави засобами культури, мистецтва, освіти, загалом – культурних індустрій; розширення кола суб'єктів і потенційних адресатів; збільшення спрямованих на це ресурсів: інтелектуальних, експертних, консалтингових, фінансових.

***Ключові слова:** міжнародні стратегічні комунікації, стратегічний наратив, публічна дипломатія, культурна дипломатія, народна дипломатія.*

DOI 10.34079/2226-3055-2020-13-22-165-177

Постановка проблеми. Простір мешкання людини останнім часом змінюється надто стрімко, що знаходить вияв у різних аспектах, формах і інструментах комунікаційної взаємодії. Український сегмент, розвиваючись з урахуванням внутрішніх особливостей і механізмів, неминуче відгукується на цивілізаційні виклики. Нині атрибутом сучасного впливу держав на суміжні країни й закордонних акторів з метою просування й захисту своїх інтересів стає так звана «м'яка сила». Цей напрям набуває особливої актуальності для України з огляду на низку чинників: 1) зміну форматів дипломатичної діяльності (як зауважив нещодавно посол України в Німеччині Андрій Мельник, «прийшов час іншої дипломатії – публічної» [24]); 2) загострення й поглиблення гібридної війни Росії, спрямованої не лише проти України, а й проти цінностей західної цивілізації, що зумовлює пошук ефективних інструментів проактивних комунікацій, заснованих на силі культурного впливу; 3) визнання доцільності супроводжувати військовий захист державних інтересів і невоєнними інструментами ([4]); 4) важливість в умовах глобалізаційних трансформацій збереження й трансляції національної ідентичності, зокрема засобами культури, мистецтва, освіти тощо.

Представники української інтелігенції абсолютно аргументовано визнають, що однією з опосередкованих причин «сміливості» російського пропагандистського впливу, спрямованого на українську аудиторію, є наша бездіяльність: «Відсутність українського цивілізаційного меседжу у світі впродовж тривалого часу, українська політика «тиші» в європейському культурному просторі утворила забагато вільного місця, поступившись і тим самим підіграючи російському шовінізму і новітній російській імперській міфології» [19]. Тому завдання зміни ситуації із самопрезентацією Української держави лягає насамперед на медіа, діяльність і сфера впливу яких нині не обмежується державними кордонами, а тому їхня роль і впливовість в міждержавній комунікації зростає. Схоже, прийшов час усвідомлення необхідності змін в реалізації державних інтересів. Д. Кулеба після призначення його міністром закордонних справ України сформулював п'ять тез-пріоритетів для себе

на цій посаді, серед яких «публічна дипломатія» – «щоб світ нами захоплювався і бачив нас не лише як жертву агресії, а й привабливу країну можливостей» [15]. І це цілком вписується в перелік ефективних так званих зовнішньополітичних комунікативних технологій, до яких відносять публічну дипломатію, культурну дипломатію, медіадипломатію, Government Relations, Investment Relations, державний брендинг, стратегічні комунікації тощо [6], що є опосередкованим визнанням впливовості саме культурної дипломатії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У світі протягом останніх двох десятиріч формуються й міцніє напрям, або технологія, «міжнародні стратегічні комунікації», новий комунікаційний феномен, який по-різному кваліфікується науковцями, однак у загальному вигляді дещо спрощено може бути названий антиподом пропаганди. Під міжнародними стратегічними комунікаціями розуміють «скоординоване і належне використання комунікативних можливостей держави – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків, інформаційних та психологічних операцій, заходів, спрямованих на просування цілей держави». Саме в такій дефініції поняття вперше набуло кодифікації у Воєнній доктрині України [4]. В Україні напрям розвивається з орієнтуванням на стандарти й досвід НАТО. Цей багатоаспектний вплив здійснюється шляхом реалізації комплексу 17 елементів, одним із яких є публічна дипломатія. Український дослідник В. Ліпкан подає її в так званому інтеракціоністському блоці разом із такими формами міжнародно-стратегічної взаємодії, як залучення ключового лідера; зв'язки зі ЗМІ, з органами державної влади, з громадськістю, внутрішня комунікація [13]. Одним із напрямів здійснення публічної дипломатії є культурна дипломатія.

Загалом нині є підстави говорити про достатньо рельєфне окреслення останньої як репрезентанта публічної дипломатії в теоретичному плані, у форматі наукових різножанрових публікацій представників української наукової думки. В. Петров характеризує культурну дипломатію як інструмент «м'якої сили» в умовах сучасних гібридних загроз, акцентуючи увагу на інституційному аспекті формування її системи в Україні [21]. В. Терещук концентрується на зовнішньополітичних завданнях культурної дипломатії в умовах глобального розвитку [29]. Г. Шемаєва окреслює роль і значення культурної дипломатії у сфері міжнародних відносин, подає зіставний нарис особливостей її моделей, що культивуються в різних європейських країнах [33]. М. Процюк, панорамно оглядаючи публічно-дипломатичну й культурно-дипломатичну діяльність як інструменти «м'якої сили», формулює державні стратегічні пріоритети на сучасному етапі розвитку [25]. Н. Мусієнко окреслює можливості мистецтва й оцінює успішні мистецькі акції й інституції у контексті реалізації завдань культурної дипломатії, визнаючи важливість імплементації задекларованих намірів [17]. 2016 р. науковцями НІСД була підготовлена аналітична доповідь «Культурна дипломатія України: стан, проблеми, перспективи» [26], яка містить три блоки узагальнень: інституалізація культурної дипломатії; зріз сучасної міжнародної присутності України; пріоритетні напрями розгортання культурної дипломатії.

Дослідники обґрунтовано вказують на багатопредметний характер культурної дипломатії, що виводить її за спеціально-вузькі межі дипломатичної діяльності, формулюючи два основні взаємопов'язані завдання: дипломатичне (досягнення цілей зовнішньої політики держави) й суспільне (засіб соціокультурного розвитку держави) [33, с. 75].

Постановка завдання. У технології міжнародних стратегічних комунікацій вважаємо за доцільне розмежування трьох рівнів реалізації, трьох горизонтів, які нині результативно розвиваються: практичного (діяльнісного); наукового (теоретичного);

медійного (інформування про культурні проекти й зусилля, насамперед, міжнародні; підсилення їхніх ефектів, розширення аудиторії симпатиків і прихильників Української держави; розвінчування ідеологічних й світоглядних стереотипів, руйнування ворожих деструктивні наративи щодо Української держави).

Метою статті, таким чином, є визначення сутності культурної дипломатії як складника публічної дипломатії саме через медійну репрезентацію. Це зумовило виконання таких **завдань**: здійснення вибірки медіатекстів зі згадуванням культурної дипломатії; характеризування змістових характеристик номінації й напрямів семантичної реалізації її значення; на основі аналізу й узагальнення медійного дискурсу простежування ролі й місця культурної дипломатії в системі міжнародних стратегічних комунікацій; визначення основних її інструментів, формулювання проблем і перспектив медійного рефлексування.

Емпіричною основою дослідження стали медійні тексти із таких українських газетних видань, як «День», «Дзеркало Тижня», «Україна Молода», «Голос України», інших, за останні п'ять років (загалом проаналізовано понад 70 різножанрових публікацій), у яких зображається культурна дипломатія як важливий елемент міждержавної взаємодії. З використанням **наукових методів** суцільного відбору, кількісного методу контент-аналізу, описового, порівняльного, аналізу й синтезу простежено використання номінації «культурна дипломатія», акцентована увага на завданнях і ефективних формах її реалізації.

Виклад основного матеріалу. В одному діяльнісному й змістовому полі нині паралельно використовуються такі поняття, як *публічна дипломатія*, *культурна дипломатія*, *народна дипломатія*, які транслюють різні сенси й демонструють певні відтінки змістового наповнення. Це зумовлює необхідність здійснення зіставного аналізу їхніх дефініцій.

В Аналітичній доповіді до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України у 2016 році вперше культурній дипломатії було виділено самостійний підрозділ, що засвідчило вагомість і впливовість цього аспекту міжнародної інформаційно-комунікаційної діяльності. Вона визначалася як «комунікація уряду країни з іноземною аудиторією, що має на меті донесення ідей та ідеалів, особливостей інституцій та культури, а також національних цілей та поточної політики країни, яка здійснює публічну дипломатію». Основними її інструментами називалися спільні публічні заходи (візити, семінари, конференції, прес-конференції, громадські дебати, різні проекти, дослідження, публікації, радіо-, теле-, кінопродукція тощо) [1, с. 211].

В аналогічному документі 2018 року поняття отримало більш рельєфне окреслення з визнанням важливості щоденного комунікування для донесення до зацікавлених осіб сутності зовнішньої й внутрішньої політики держави; відзначався помітний прогрес у розвитку напряму, констатовалося, що культурна дипломатія стала більш комплексною й ефективною. Однак були сформульовані й проблеми: відсутність цілісної стратегії публічної дипломатії України, а також стратегічного наративу як основи комунікування держави зі світом [2, с. 187–190]. Вони, до слова, не розв'язані й досі, що ускладнює ситуацію.

У першому в Україні словнику з міжнародних стратегічних комунікацій наводиться таке визначення *публічної дипломатії*: «Публічна дипломатія — компонент системи стратегічних комунікацій, зміст діяльності якого полягає в інформування міжнародної громадськості з метою створення позитивної думки про країну, а також підтримку контактів з іншими народами у різних сферах життєдіяльності» [22, с. 311].

Поняття *культурної дипломатії* у цьому лексикографічному джерелі не виокремлюється. Однак в іншій словниковій статті визнається загалом непересічне значення системи стратегічних комунікацій як «інформаційної, соціально-політичної та ціннісно-ідеологічної передумови формування як інформаційної, так і загальнонаціональної самоідентичності, збереження національної, культурної та інформаційної самобутності української автохтонної, політичної, безпекової та інформаційної нації» [22, с. 331], що є визнанням значення саме культурно-дипломатичних інструментів у реалізації завдань легітимізації держави і її міжнародної політики.

Услід за іншими авторами вважаємо нерозривними два основні завдання культурної дипломатії: у зовнішньому векторі – формування й підтримування іміджу держави й сприяння успішності її міжнародної політики, у внутрішньому – зміну парадигми культури та реформування культурної політики, від чого залежить зміст і якість культурного продукту [26, с. 5]. Хотілося б уточнити – не просто реформування культурної політики, а формування (про)української культурної політики, автори говорять про нагальність формулювання «власного культурного нарративу» [26, с. 6]. Адже, як це звучить на публіцистичному рівні, *«нам потрібна виразна національна культурна дипломатія, як якісна і чітка робота людей, для яких Україна не є формалістикою, а є в серці і болить»* [18].

Ми свого часу окреслювали роль, завдання і можливості стратегічного нарративу як контентної основи стратегічних комунікацій і важливість медійного його транслювання: «основним завданням стратегічного, або національного, нарративу є аргументоване пояснення власному населенню й зацікавленим аудиторіям своїх реалій, намірів, планів; виправдання певних напрямів державної діяльності, спрямованої на партнерів, на опонентів і тих, хто займає нейтральну позицію. Наратив покликаний також відобразити національну ідентичність і неповторність, яка може бути цікавою світу й визнаватися ним» [9, с. 8]. В. Петров же дуже влучно окреслює спрямування культурної дипломатії на впровадження стратегічного нарративу як метаоповідання, як генерування в медіа відповідного контенту, який був би релевантним очікуванням різних сегментів аудиторії [21, с. 187]. Схожу думку висловив відомий український режисер Ахтем Сеїтаблаєв: *«І якщо дипломати є провідниками сенсів і смислів країни, яку вони представляють, то культурна дипломатія є, в певному сенсі, її промоутером»* [27].

Усе це підтверджує усвідомлення стратегічного значення культурної дипломатії як інструменту захисту національної безпеки Української держави. У наукових джерелах неодноразово підкреслюється, що нині в Україні ми переживаємо початковий етап розвитку культурної дипломатії – вказується, що: інтерес до неї на офіційному рівні актуалізувався 2006 р. [29, с. 169]; особливу увагу державних інституцій, науковців і практиків вона привертає з 2014 р. [17, с. 124]; нині пріоритетним є завдання формування цілісної ефективної державної культурної політики [25, с. 22]. Хочемо, однак, уточнити, що тут мається на увазі початковий етап саме інституалізації цього комунікаційного напрямку, здійснення його зусиллями державних інституцій, які працюють відповідно до стратегічного плану. Так, наприклад, у публікації «Українська культурна дипломатія: амбітний початок» ідеться про створення Управління публічної дипломатії в Міністерстві закордонних справ, що опікуватиметься стратегією культурної промоції, державним бренд-менеджментом. Створене 2015 року, Управління об'єднувало й координувало діяльність трьох підрозділів: відділу культурної дипломатії, відділу іміджевих проектів та відділу зв'язків з медіа. Фундаментом публічної дипломатії у процесі консультацій

було обрано тріаду ключових практик – «культура, імідж, ЗМІ» [23]. Таке переавантаження зовнішньополітичного відомства України стало тоді вчасною й адекватною відповіддю на низку зовнішніх викликів, які загострюють, на думку Оксани Забужко, саме питання *«належного функціонування української держави як системи відповідальних інституцій і питання статусу українців як культурної і цивілізованої нації»*, формування політики нового порядку, політики культурної дипломатії [20].

Нині інституційна розбудова публічно-дипломатичного ресурсу триває: відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1034 «Деякі питання реформування державного управління», з 2 січня 2020 року у структурі апарату МЗС України формується Директорат публічної дипломатії (у складі двох управлінь – публічної дипломатії та з питань закордонного українства і гуманітарного співробітництва), який охопить всю публічну комунікацію за кордоном – з громадськістю, зі стейкхолдерами, культурну дипломатію, іміджеві заходи тощо.

Однак не можна не брати до уваги, що в історії України вже був успішний період і досвід культурної дипломатії – про це йдеться в матеріалі газети «День». Тіна Пересунько наводить приклад ефективного використання культурних ресурсів у період боротьби за українську державність на початку ХХ століття, який дає, фактично, певну матрицю вибудовування спільних зусиль усіх впливових суб'єктів такої діяльності: *«керманець УНР Симон Петлюра 100 років тому, задіявши механізми тієї ж культурної дипломатії: скликав українських культурних діячів, забезпечив законодавчий, фінансовий і дипломатичний супровід для пропагування ідеї української культурної окремішності в країнах Західної Європи на противагу тодішній російській пропаганді»* [18]. Цей проект став результатом взаємодії низки установ УНР: Директорії, Головного управління мистецтв Міністерства освіти, МЗС та Міністерства фінансів [3].

Наші сучасники визнають, що саме Капела започаткувала успішну культурну дипломатію, в умовах безпорадності офіційних дипломатичних зусиль у розв'язанні проблем Української держави – у матеріалі «У кулуарах ВР відкрилася виставка архівних документів «Світовий тріумф “Щедрика” – 100 років культурної дипломатії України» [31]. В іншій публікації маємо такий відгук про віденський концерт Української республіканської капели Олександра Кошиця й Кирила Стеценка: *«Це був перший в історії нашої держави успішний приклад культурної дипломатії. За 5 років капела з тріумфом виступила у 17 країнах світу, викликавши неабиякий резонанс (більше 1300 відгуків у ЗМІ) та забезпечивши Україні політичну впізнаваність»* [14]. Цей досвід має бути вивчений і розвинений на новому рівні, оскільки підґрунтя для сприйняття й поширення культурних проєктів у світі підготовлене завдяки діяльності небайдужих успішних українців.

Важливим моментом в культурній дипломатії стає визначення суб'єктів цієї діяльності. Ми можемо керуватися завданнями публічної дипломатії чиновників МЗС, яке має силу й щодо культурної: *«цілеспрямована міжнародна діяльність держави через підконтрольні або фінансовані нею установи та організації зі здійснення інформаційного впливу на думку та поведінку населення закордонних країн у контексті зовнішньополітичних інтересів держави»* [12]. Тобто, йдеться про офіційні структури й інститути, частково або повністю фінансовані й підтримувані державою. Нині в Україні стає помітною діяльність таких інституцій, як Мистецький Арсенал, Довженко-Центр, Держкіно, Український інститут книги, Український інститут, Український культурний фонд. Саме офіційні інституції можуть забезпечити системне

просування й захист інтересів України засобами культури, освіти, науки за кордоном. Хоча в європейських країнах просування культури держави займаються насамперед громадські організації, фонди, які існують переважно на приватні кошти. Такі ініціативи нині реалізуються в Чехії, Австрії, Швеції.

Поняття культурної дипломатії, таким чином, є неоднорідним, поєднуючи як діяльність уповноважених на це державних інституцій, так і громадянські ініціативи. Останні в медіапублікаціях іменуються як *«горизонтальна культурна дипломатія»*, або *«народна культурна дипломатія»* (*«справу роблять і рухають уперед горизонтальні зв'язки та громадські ініціативи»*, *«люди й установи, які займаються локальними, проте системними ініціативами»*) [11].

Народна дипломатія в лексикографічних джерелах визначається як участь у міжнародному житті окремих людей, організацій, рухів, які на добровільних засадах здійснюють міжкультурну комунікацію, створюють неофіційний імідж держави [22, с. 242]. Таким чином підкреслюється її переважно неофіційний, неформальний характер і окреслюється широкий діапазон – тематичний і інструментальний.

Оксана Забужко вважає, що: *«письменник, який представляє свою країну на престижному міжнародному форумі, — теж її посол, це й зветься — народна дипломатія»* [8]. Відомий мандрівник Сергій Гордієнко так оцінює народну дипломатію: *«Мені завжди здавалося, що коли зустрічаються політики, аби вирішити якусь означену проблему, то вони довго топчуться довкола і, зрештою, не завжди розв'язують. Простому ж «дипломату» легше спілкуватися з тими, хто має владу, бо я йду і нічого не вимагаю»* [7]. Автори однак вважають умовою успішності цього різновиду просування іміджу України державну підтримку: *«Люди, які займаються народною культурною дипломатією, потребують уваги «материкової» громади, ідейної, організаційної підтримки, спільних проєктів. Та, звичайно, державних зусиль»* [11]. Визначаючи основним змістом публічної дипломатії взаємодію з людьми по всьому світу, а основним завданням – *«поліпшувати життя людей в усьому світі»*, її визначають як *«та, що “ніпл ту ніпл”, тобто “люди до людей”»* [28].

На рівні медіа-дискурсу, таким чином, поняття публічної й народної дипломатії не отримують такого чіткого диференціювання: *«у сучасній дипломатії від нас очікується, в першу чергу, звертання не тільки до МЗС, а й до засобів масової інформації, до простих людей і, звичайно, до громадських організацій. Це називається публічна дипломатія»* [28].

Аналіз публікацій у провідних українських ЗМІ щодо культурної й загалом публічної дипломатії засвідчують обґрунтоване прагнення урядових структур і громадських організацій до розширення аудиторії проукраїнського впливу, охоплення активної й перспективної молодіжної аудиторії, гнучкої у своєму сприйнятті й готовності до змін, донесення нового іміджу України насамперед до тих сегментів, які є найбільш впливовими: молодь провідних європейських країн і США, молоді професіонали та студенти, експертні групи. Причому автори підкреслюють особливу ефективність *«проєктів, зроблених у копродукції, де разом співпрацюють інституції культури із закордонними представництвами, аналітичними центрами, місцевою українською громадою. Тільки спільні зусилля можуть доносити імідж модерної України і одночасно створювати його»* [17].

Саме стратегічна технологія народної та культурної дипломатії сприяє використанню потенціалу українців, що мешкають за кордоном. На них покладаються великі надії й посадовцями МЗС – одним зі своїх пріоритетних завдань Д. Кулеба визначив активне заохочення закордонних українців не розривати зв'язку

з Батьківщиною: *«Аби мотивувати кожного, хто хотів би повернутися додому. Аби надихати кожного, хто готовий бути адвокатом України в країні свого проживання»* [15].

Узагальнення зарубіжного досвіду й моніторинг української практики підтверджують висновок про те, що культурна дипломатія «потребує оновлення через побудову державно-приватного партнерства та громадсько-консультативної співпраці» [5]. Нині відчутною є фінансова й організаційна підтримка представництв іноземних держав та культурних фондів. З урахуванням і акумулюванням закордонного досвіду в Україні розширюється діяльність таких проєктів. Одним із них є Global Ukraine, очолюваний Віолетою Москалу, що уже протягом декількох років організовує українську глобальну комунікаційну платформу з активними лідерами-експатами які проживають у понад 70-ти країнах світу. У держави з'явилася можливість використати такий важливий потенціал українців, як людський капітал, інтелектуальний ресурс, який дає більші дивіденди, ніж фінансові засоби [16]. На сайті організації визнається, що «наші експати стали справжніми та надзвичайно активними народними дипломатами» [34].

Нині, як бачимо, змінюється ставлення й до вимірювання ефективності культурного сегменту. У ЗМІ все частіше акцентується увага на можливості конвертування культурних зусиль у прибуток. Новий поштовх цьому дало внесення у червні 2018 року Верховною Радою змін у закон «Про культуру» поняття «креативні індустрії». Їх визначили як види економічної діяльності, метою яких є створення доданої вартості й робочих місць через культурне (мистецьке) та / або креативне вираження, а їх продукти та послуги є результатом індивідуальної творчості. Це спонукає до пошуку можливостей зробити український культурний продукт «одночасно і прогресивним, і значущим, і прибутковим. Нині культурна дипломатія поволі переорієнтовується з самопрезентації на зміцнення стосунків та підтримку місцевих ініціатив» [30]. Нині уже є всі підстави оцінювати фінансові витрати на публічну дипломатію не «як витрати, а радше як інвестиції. Системна діяльність у царині культурної дипломатії створює неоціненні здобутки для країни, яка завдяки цьому стає зрозумілішою закордонній спільноті, формує довкола себе поле довіри, може ефективно комунікувати себе в сучасному світі, і тим самим набуває для себе інші переваги — збільшення туристичного потоку, інтенсивніше економічне співробітництво, покращення (в довгостроковій перспективі) безпекової ситуації і так далі», тобто – це довгострокова інвестиція, яку неможливо виміряти одразу [32]. Такий підхід уже реалізований у сусідніх європейських країнах. Єжи Онух, экс-директор Польського Інституту в Україні і США вважає, що «культурна дипломатія – це продаж іміджу країни засобами культури» [10]. Ще один польський активіст Павел Поторочин вважає економіку частиною культури, оперуючи даними (станом на 2010 р.), що культурна індустрія «у європейській зоні генерує сім відсотків ВВП – приблизно стільки ж, як автомобільна промисловість. Це удвічі більше, ніж сільське господарство». П. Поторочин називає й переваги культурної індустрії: «не шкодить навколишньому середовищу, але підвищує національний рівень IQ» [23].

Культурна дипломатія спрямована не лише на зовнішню аудиторію. Беззаперечним фактом є те, що успішними стають лише ті культурні зусилля, які мають надійне внутрішнє підґрунтя: підтримка (і фінансова також) української книги, пісні, кіно, індустрії комп'ютерних ігор тощо.

Висновки та пропозиції. Таким чином, культурна дипломатія як комплекс зусиль, спрямованих на просування інтересів держави засобами культури, мистецтва, освіти, загалом – культурних індустрій, потребує як подальшої

інституалізації цього елементи системи міжнародних стратегічних комунікацій, так і розширення кола суб'єктів і потенційних адресатів. Оскільки каталізатором стрімкого розвитку стратегічних комунікацій, вироблення ефективних форм і інструментів стало загострення протистояння з Росією аж до гібридної війни, часу на роздуми зовсім немає й темпи заповнення прогалін у такому аспекті міжнародної комунікації Української держави мають бути високими. Це актуалізує роботу із молодіжною активною аудиторією, модернізування каналів і інструментів культурної дипломатії. Ефективність такої діяльності прямо залежить від спрямованих на це ресурсів: інтелектуальних, експертних, консалтингових, фінансових. Особливої актуальності для України набуває також увага до внутрішньої аудиторії, що забезпечує реалізацію на рівні стратегічних комунікацій принципу єдності слова й діяльності («say – do»).

Актуальними аспектами подальших досліджень проблеми є аналіз інших компонентів такого інформаційного феномену, як стратегічні комунікації (зокрема, зв'язків з громадськістю, зв'язків зі ЗМІ, залучення ключових лідерів тощо); обґрунтування ефективних форм і форматів міждержавної комунікації, спрямованої на просування й відстоювання інтересів держави.

Список використаної літератури

1. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2016 році». – Київ : НІСД, 2016. – 688 с. ; *Analitychna dopovid do Shchorichnoho Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovyshche Ukrainy v 2016 rotsi»*. – Kyiv : NISD, 2016. – 688 s.

2. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2018 році». – Київ : НІСД, 2018. – 688 с. ; *Analitychna dopovid do Shchorichnoho Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovyshche Ukrainy v 2018 rotsi»*. – Kyiv : NISD, 2018. – 688 s.

3. Біла А. До 100-річчя культурної дипломатії України в академії імені Геннадія Удовенка представили мистецький проєкт [Електронний ресурс] / А. Біла // День. – 2018. – 13 грудня. – Режим доступу : <https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/svitovyy-triumf> ; *Bila A. Do 100-richchia kulturnoi dyplomatii Ukrainy v akademii imeni Hennadiia Udovenka predstavlyu mystetskyi proekt [Elektronnyi resurs]* / A. Bila // Den. – 2018. – 13 hrudnia. – Rezhym dostupu : <https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/svitovyy-triumf>

4. Воєнна доктрина України [Електронний ресурс] : затверджено Указом Президента України від 24 вересня 2015 року № 555/2015. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015> ; *Voienna doktryna Ukrainy [Elektronnyi resurs]* : zatverdzheno Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 24 veresnia 2015 roku № 555/2015. Rezhym dostupu : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015>

5. Гарбуз Л. Чи є шанси? Стратегічні комунікації проти російської пропаганди [Електронний ресурс] / Л. Гарбуз // День. – 2014. – 17 квітня. – Режим доступу : <https://day.kyiv.ua/uk/article/media/chi-ie-shansi> ; *Harbuz L. Chy ye shansy? Stratehichni komunikatsii proty rosiiskoi propahandy [Elektronnyi resurs]* / L. Harbuz // Den. – 2014. – 17 kvitnia. – Rezhym dostupu : <https://day.kyiv.ua/uk/article/media/chi-ie-shansi>

6. Даниленко С. Демократія в медійному бульйоні [Електронний ресурс] / С. Даниленко, О. Павлюк // Дзеркало тижня. – 2019. – Вип. № 22–23 (15 червня –

21 червня). – Режим доступу : https://dt.ua/internal/demokratiya-v-mediynomu-bulyoni-314578_.html ; Danylenko S. Demokratsiia v mediinomu bulioni [Elektronnyi resurs] / S. Danylenko, O. Pavliuk // Dzerkalo tyzhnia. – 2019. – Вуп. № 22–23 (15 chervnia – 21 chervnia). – Rezhym dostupu : https://dt.ua/internal/demokratiya-v-mediynomu-bulyoni-314578_.html

7. Довгаль С. Мандрівник – фактор надії [Електронний ресурс] / С. Довгаль // Україна молода. – 2004. – 10 лютого. – Режим доступу : <https://umoloda.kyiv.ua/number/116/183/3631/> ; Dovhal S. Mandrivnyk – faktor nadii [Elektronnyi resurs] / S. Dovhal // Ukraina moloda. – 2004. – 10 liutoho. – Rezhym dostupu : <https://umoloda.kyiv.ua/number/116/183/3631/>

8. Забужко О. Без інтелектуального хребта будемо бабратися в тому самому болоті [Електронний ресурс] : інтерв'ю / О. Забужко ; бес. вели О. Крук, Ю. Косинська // Україна Молода. – 2009. – 4 вересня. – Режим доступу : <https://umoloda.kyiv.ua/number/1483/164/52175/> ; Zabuzhko O. Bez intelektualnoho khrebta budemo babratsiia v tomu samomu boloti [Elektronnyi resurs] : interviu / O. Zabuzhko ; bes. vely O. Kruk, Yu. Kosynska // Ukraina Moloda. – 2009. – 4 veresnia. – Rezhym dostupu : <https://umoloda.kyiv.ua/number/1483/164/52175/>

9. Зикун Н. Наратив як контентна основа міжнародних стратегічних комунікацій / Н. І. Зикун, А. О. Бессараб, Л. Г. Пономаренко // Держава і регіони. Серія : Соціальні комунікації. – 2020. – № 1 (41). – С. 4–11 ; Zykun N. Naratyv yak kontentna osnova mizhnarodnykh stratehichnykh komunikatsii / N. I. Zykun, A. O. Bessarab, L. H. Ponomarenko // Derzhava i rehiony. Seriiia : Sotsialni komunikatsii. – 2020. – № 1 (41). – С. 4–11.

10. Клименко В. Культурна дипломатія : елегантний тандем мистецтва і політики [Електронний ресурс] / В. Клименко // Культура та Креативність. – Режим доступу : <https://www.culturepartnership.eu/ua/article/cultural-diplomacy> ; Klymenko V. Kulturna dyplomatiia : elehantnyi tandem mystetstva i polityky [Elektronnyi resurs] / V. Klymenko // Kultura ta Kreatyvnist. – Rezhym dostupu : <https://www.culturepartnership.eu/ua/article/cultural-diplomacy>

11. Коцарев О. Горизонтальна культурна дипломатія [Електронний ресурс] / О. Коцарев // День. – 2016. – 8 травня. – Режим доступу : <https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/goryzontalna-kulturna-dyplomatiya> ; Kotsarev O. Horyzontalna kulturna dyplomatiia [Elektronnyi resurs] / O. Kotsarev // Den. – 2016. – 8 travnia. – Rezhym dostupu : <https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/goryzontalna-kulturna-dyplomatiya>

12. Кравченко В. МЗС з обмеженою відповідальністю [Електронний ресурс] / В. Кравченко // Дзеркало тижня. – 2020. – Вип. № 1277 (11 січня – 17 січня). – Режим доступу : https://dt.ua/internal/mzs-z-obmezhenoyu-vidpovidalnistyu-335604_.html ; Kravchenko V. MZS z obmezhenoiu vidpovidalnistiu [Elektronnyi resurs] / V. Kravchenko // Dzerkalo tyzhnia. – 2020. – Вуп. № 1277 (11 sichnia – 17 sichnia). – Rezhym dostupu : https://dt.ua/internal/mzs-z-obmezhenoyu-vidpovidalnistyu-335604_.html

13. Ліпкан В. Поняття та структура стратегічних комунікацій на сучасному етапі державотворення [Електронний ресурс] / В. Ліпкан // GOAL Глобальна організація союзницького лідерства. – Режим доступу : <http://goal-int.org/ponyattya-ta-struktura-strategichnix-komunikacij-na-suchasnomu-etapi-derzhavotvorennia/> ; Lipkan V. Poniattia ta struktura stratehichnykh komunikatsii na suchasnomu etapi derzhavotvorennia [Elektronnyi resurs] / V. Lipkan // GOAL Hlobalna orhanizatsiia soiuznytskoho liderstva. – Rezhym dostupu : <http://goal-int.org/ponyattya-ta-struktura-strategichnix-komunikacij-na-suchasnomu-etapi-derzhavotvorennia/>

14. Любка А. Український триумф у Відні. [Електронний ресурс] / А. Любка // День. – 2019. – 26 квітня. – Режим доступу : <https://day.kyiv.ua/uk/blog/kultura/ukrayinskyu-triumf-u-vidni> ; Liubka A. Ukrainskyi triumf u Vidni. [Elektronnyi resurs] / A. Liubka // Den. – 2019. – 26 kvitnia. – Rezhym dostupu : <https://day.kyiv.ua/uk/blog/kultura/ukrayinskyu-triumf-u-vidni>

15. Міністром закордонних справ України призначено Дмитра Кулебу [Електронний ресурс] // День. – 2020. – 4 березня. – Режим доступу : <https://day.kyiv.ua/uk/news/040320-ministrom-zakordonnyh-sprav-ukrayiny-pryznachenodmytra-kulebu> ; Ministrom zakordonnykh sprav Ukrainy pryznachenо Dmytra Kulebu [Elektronnyi resurs] // Den. – 2020. – 4 bereznia. – Rezhym dostupu : <https://day.kyiv.ua/uk/news/040320-ministrom-zakordonnyh-sprav-ukrayiny-pryznachenodmytra-kulebu>

16. Москалу В. «Ми хочемо зробити «трансфер компетенцій». Засновник Форуму Global Ukrainians Віолета Москалу – про стратегію народної та культурної дипломатії [Електронний ресурс] / В. Москалу, бес. вів І. Самокиш // День. – 2015. – 8 липня. – Режим доступу : <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/my-hochemo-zrobyty-transfer-kompetency> ; Moskalu V. «My khochemo zrobyty «transfer kompetentsii». Zasnovnyk Forumu Global Ukrainians Violeta Moskalu – pro stratehiiu narodnoi ta kulturnoi dyplomatii [Elektronnyi resurs] / V. Moskalu, bes. viv I. Samokysh // Den. – 2015. – 8 lypnia. – Rezhym dostupu : <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/my-hochemo-zrobyty-transfer-kompetency>

17. Мусієнко Н. Мистецтво в контексті культурної дипломатії : Теоретичні засади та сучасні практики [Електронний ресурс] / Н. Мусієнко // Сучасне мистецтво. – 2016. – Вип. 12. – С. 122–133. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_myst_2016_12_14 ; Musiienko N. Mystetstvo v konteksti kulturnoi dyplomatii: Teoretychni zasady ta suchasni praktyku [Elektronnyi resurs] / N. Musiienko // Suchasne mystetstvo. – 2016. – Vyp. 12. – S. 122–133. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_myst_2016_12_14

18. Пересунько Т. Олександр Олесь, культурна дипломатія і політика пам'яті [Електронний ресурс] / Т. Пересунько // День. – 2017. – 5 січня. – Режим доступу : <https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/oleksandr-oles-kulturna-dyplomatiya-i-polityka-pamyati> ; Peresunko T. Oleksandr Oles, kulturna dyplomatiiа i polityka pamiati [Elektronnyi resurs] / T. Peresunko // Den. – 2017. – 5 sichnia. – Rezhym dostupu : <https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/oleksandr-oles-kulturna-dyplomatiya-i-polityka-pamyati>

19. Пересунько Т. Політика «тиші». Культурна дипломатія України повинна перетворитися на чинник національної безпеки [Електронний ресурс] / Т. Пересунько // День. – 2014. – 8 жовтня. – Режим доступу : <https://day.kyiv.ua/uk/blog/politika/politika-tishi> ; Peresunko T. Polityka «tyshi». Kulturna dyplomatiiа Ukrainy povynna peretvorytysia na chynnyk natsionalnoi bezpeky [Elektronnyi resurs] / T. Peresunko // Den. – 2014. – 8 zhovtnia. – Rezhym dostupu : <https://day.kyiv.ua/uk/blog/politika/politika-tishi>

20. Пересунько Т. Українська культурна дипломатія : амбітний початок [Електронний ресурс] / Т. Пересунько // LB.ua. – 2016. – 2 березня. – Режим доступу : https://ukr.lb.ua/culture/2016/03/02/328751_ukrainska_kulturna_diplomatiya.html ; Peresunko T. Ukrainaska kulturna dyplomatiiа: ambitnyi pochatok [Elektronnyi resurs] / T. Peresunko // LB.ua. – 2016. – 2 bereznia. – Rezhym dostupu : https://ukr.lb.ua/culture/2016/03/02/328751_ukrainska_kulturna_diplomatiya.html

21. Петров В. Культурна дипломатія як інструмент протидії гібридним загрозам / В. Петров // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2019. – № 1. – С. 186–190 ; Petrov V. Kulturna dyplomatiiа yak instrument protydii

hibrydnym zahrozam / V. Petrov // Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv. – 2019. – № 1. – S. 186–190.

22. Попова Т. В. Стратегічні комунікації : словник / Т. В. Попова, В. А. Ліпкан ; Глобал. орг. союзниц. лідерства. – Київ : О. С. Ліпкан, 2016. – 415 с. ; Popova T. V. Stratehichni komunikatsii : slovnyk / T. V. Popova, V. A. Lipkan ; Hlobal. orh. soiuznyts. liderstva. – Kyiv : O. S. Lipkan, 2016. – 415 s.

23. Поторочин П. Ми – не збіговисько дармоїдів [Електронний ресурс] інтерв'ю / П. Поторочин, запис. О. Жук // Україна Молода. – 2010. – 8 червня. – Режим доступу : <https://umoloda.kyiv.ua/number/1669/164/58905/> ; Potorochyn P. My – ne zbihovysko darmoidiv [Elektronnyi resurs] interviu / P. Potorochyn, zapys. O. Zhuk // Ukraina Moloda. – 2010. – 8 chervnia. – Rezhym dostupu : <https://umoloda.kyiv.ua/number/1669/164/58905/>

24. «Прийшли часи іншої – публічної дипломатії» : посол Мельник про відмову від участі у спільній з послом Росії церемонії у Берліні [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2020. – 9 травня. – Режим доступу : <https://www.radiosvoboda.org/a/news-melnyk-pro-vidmovu-vid-zeremoniyi-z-poslom-rosiyi/30603161.html> ; «Pryishly chasy inshoi – publichnoi dyplomatii» : posol Melnyk pro vidmovu vid uchasti u spilnii z poslom Rosii tseremonii u Berlini [Elektronnyi resurs] // Radio Svoboda. – 2020. – 9 travnia. – Rezhym dostupu : <https://www.radiosvoboda.org/a/news-melnyk-pro-vidmovu-vid-zeremoniyi-z-poslom-rosiyi/30603161.html>

25. Процюк М. В. Публічна і культурна дипломатія як засіб «м'якої сили» України : запозичені моделі, реальні кроки та стратегічні пріоритети [Електронний ресурс] / М. В. Процюк // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – 2016. – Вип. 23 (2). – С. 21–28. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2016_23%28%29__5 ; Protsiuk M. V. Publichna i kulturna dyplomatiia yak zasib «miakoi syly» Ukrainy: zapozycheni modeli, realni kroky ta stratehichni priorytety [Elektronnyi resurs] / M. V. Protsiuk // Naukovyi visnyk Dyplomatychnoi akademii Ukrainy. – 2016. – Vyp. 23 (2). – S. 21–28. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2016_23%28%29__5

26. Розумна О. Культурна дипломатія України : стан, проблеми, перспективи [Електронний ресурс] : аналітична доповідь / О. Розумна. Київ, 2016. – 53 с. – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/kultu_dypl-26841.pdf ; Rozumna O. Kulturna dyplomatiia Ukrainy : stan, problemy, perspektyvy [Elektronnyi resurs] : analitychna dopovid / O. Rozumna. Kyiv, 2016. – 53 s. – Rezhym dostupu : http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/kultu_dypl-26841.pdf

27. Сеїтаблаєв А. Сучасне українське кіно : досвід культурної дипломатії [Електронний ресурс] : інтерв'ю / А. Сеїтаблаєв ; бесіду вела Т.-М. Литвинюк / День. – 2018. – 24 квітня. – <https://day.kyiv.ua/uk/video/ahtem-seitablayev-suchasne-ukrayinske-kino-dosvid-kulturnoyi-dyplomatiyi> ; Seitablaiev A. Suchasne ukrainske kino : dosvid kulturnoi dyplomatii [Elektronnyi resurs] : interviu / A. Seitablaiev ; besidu vela T.-M. Lytvyniuk / Den. – 2018. – 24 kvitnia. – <https://day.kyiv.ua/uk/video/ahtem-seitablayev-suchasne-ukrayinske-kino-dosvid-kulturnoyi-dyplomatiyi>

28. Соненшайн Т. Публічна дипломатія США залишається постійною [Електронний ресурс] : інтерв'ю / Т. Соненшайн ; бес. вели Д. Лиховій, Л. Шовкун // Україна Молода. – 2013. – 16 квітня. – Режим доступу : <https://umoloda.kyiv.ua/number/2257/158/80350/> ; Sonenshain T. Publichna dyplomatiia SShA zalyshaietsia postiinoiu [Elektronnyi resurs] : interviu / T. Sonenshain ; bes. vely D. Lykhovii, L. Shovkun // Ukraina Moloda. – 2013. – 16 kvitnia. – Rezhym dostupu : <https://umoloda.kyiv.ua/number/2257/158/80350/>

29. Терещук В. І. Публічна дипломатія України: інституційні та програмні аспекти / В. І. Терещук // Політикус. – 2016. – Вип. 2. – С. 168–171; Tereshchuk V. I. Publichna dyplomatiia Ukrainy: instytutsiini ta prohramni aspekty / V. I. Tereshchuk // Politykus. – 2016. – Vyp. 2. – S. 168–171.

30. Трапезнікова Д. Дохід від цінностей. Як українським креативним індустріям знайти баланс між полярними пріоритетами [Електронний ресурс] / Д. Трапезнікова // День. – 2018. – 16 листопада. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/dohid-vid-cinnostey>; Trapeznikova D. Dokhid vid tsinnostei. Yak ukrainskym kreatyvnyim industriiam znaity balans mizh poliarnymu priorytetamy [Elektronnyi resurs] / D. Trapeznikova // Den. – 2018. – 16 lystopada. – Rezhym dostupu : <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/dohid-vid-cinnostey>

31. У кулуарах ВР відкрилася виставка архівних документів «Світовий триумф “Щедрика”» [Електронний ресурс] // День. – 2019. – 16 січня. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/news/160119-u-kuliarah-vr-vidkrylasya-vystavka-arhivnyh-dokumentiv-svitovyyu-triumf-shchedryka>; U kuluarakh VR vidkrylasia vystavka arkhivnykh dokumentiv «Svitovyi triumf “Shchedryka”» [Elektronnyi resurs] // Den. – 2019. – 16 sichnia. – Rezhym dostupu : <https://day.kyiv.ua/uk/news/160119-u-kuliarah-vr-vidkrylasya-vystavka-arhivnyh-dokumentiv-svitovyyu-triumf-shchedryka>

32. Шейко В. Український інститут створює додатковий вимір – культурну дипломатію [Електронний ресурс] / В. Шейко // Fashion of Diplomacy. – 2019. – 27 березня – Режим доступу: <https://fashion-diplomacy.com/exclusive/ukrainskiy-institut-stvoryuie-dodatk/>; Sheiko V. Ukrainskyi instytut stvoriuie dodatkovyi vymir – kulturnu dyplomatiuu [Elektronnyi resurs] / V. Sheiko // Fashion of Diplomacy. – 2019. – 27 bereznia Rezhym dostupu : <https://fashion-diplomacy.com/exclusive/ukrainskiy-institut-stvoryuie-dodatk/>

33. Шемаєва Г. В. Місце культурної дипломатії в міжнародних відносинах / Г. В. Шемаєва // Вісник Харківської державної академії культури. Серія: Соціальні комунікації. – 2018. – Вип. 52. – С. 71–79; Shemaieva H. V. Mistse kulturnoi dyplomatii v mizhnarodnykh vidnosynakh / H. V. Shemaieva // Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii kultury. Seriiia : Sotsialni komunikatsii. – 2018. – Vyp. 52. – S. 71–79.

34. GlobalUkraine [Electronic resource]. – Mode of access : <https://www.global-ukraine.org/>

Стаття надійшла до редакції 10.05.2020.

N. Zykun

CULTURAL DIPLOMACY

IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL STRATEGIC COMMUNICATIONS

Cultural diplomacy is studied as a topical scientific object in the context of development and further institutionalization of international strategic communications of Ukraine.

The author considers it expedient to single out in the technology of international strategic communications in general and in cultural diplomacy in particular three levels of implementation: practical (activity); scientific (theoretical); media (informing about cultural projects and endeavors, first of all, international ones; strengthening their effects, expanding the audience of sympathizers and supporters of Ukraine; dispelling ideological and worldview stereotypes, breaking down hostile destructive narratives about Ukraine). The latter is considered a prerequisite for conveying important cultural narratives.

The aim of the paper was to define the essence of cultural diplomacy as a component of public diplomacy precisely through media representation. This specified the following tasks: sampling of media texts with reference to cultural diplomacy; characterization of semantic characteristics of nomination and directions of semantic realization of its meaning; tracing the role and place of cultural diplomacy in the system of international strategic communications, based on the analysis and generalization of media discourse; identification of cultural diplomacy's main tools, formulation of problems and prospects of media reflection.

The empirical basis of the study was media texts from such Ukrainian newspapers as «Den», «Dzerkalo Tyzhnia», «Ukraina Moloda», «Holos Ukrainy», and others over the past five years (a total of over 70 publications of various genres), in which cultural diplomacy is reflected as an important element of interstate cooperation. With the use of scientific methods of continuous sampling, quantitative method of content analysis, descriptive and comparative methods, analysis and synthesis method, the use of the «cultural diplomacy» nomination is traced, the attention is focused on the tasks and effective forms of its implementation.

The paper proved the necessity of further institutionalization of cultural diplomacy as a set of endeavors aimed at promoting the interests of the state by means of culture, art, education, cultural industries in general; expanding the range of subjects and potential recipients; increase of the resources directed on it: intellectual, expert, consulting, financial ones.

Key words: *international strategic communications, strategic narrative, public diplomacy, cultural diplomacy, people's diplomacy.*

УДК 811.111'42:821.111-343

М. А. Карп

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ЗМІСТ КОНТАМІНОВАНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОГЕЗІЇ В АНГЛІЙСЬКИХ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ КАЗКАХ ФІЛІПА АРДА

У статті досліджено комунікативно-прагматичний зміст контамінованої лексичної когезії в англійських мультимодальних літературних казках Філіпа Арда. Розглянуто актуалізації семантичного потенціалу контамінованої антономазії.

Ключові слова: *англійська мультимодальна літературна казка, вербальний складник, іконічний складник, контамінована лексична когезія, контамінована антономазія, GeM model (жанрово-мультимодальна модель).*

DOI 10.34079/2226-3055-2020-13-22-177-183

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Лінгвальну когезію простежуємо між лексичними одиницями, які являють собою семантичний центр контексту англійської мультимодальної літературної казки (далі **АМЛК**) – між найменуваннями протагоністів та антагоністів, а також другорядних персонажів.